Dosarul nr. 2c-3402/21
2-21178817-12-2c-02122021-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

20 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul centru)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Octavian Dvornic
Grefier Caraman Adriana

a examinat în sediul instanței de judecată, în ședința de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Bambuleac Prim" către SRL „Vion Impex" privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielile de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces

La 3 decembrie 2021, reprezentantul SRL „Bambuleac Prim", administratorul Bambuleac Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vion Impex" privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a susținut că, SRL „Bambuleac Prim" a vândut SRL „Vion Impex", marfă în valoare de 52 647,41 lei, inclusiv TVA, iar pârâtul a primit marfa la prețul indicat, fără nici o pretenție, fapt confirmat prin facturile fiscale cu seria IV 3308127 din 1 decembrie 2018, IV 3308122 din 1 decembrie 2018, IV 3308123 din 1 decembrie 2018, IV 3308124 din 1 decembrie 2018, IV 3308125 din 1 decembrie 2018 și IV 3308126 din 1 decembrie 2018, livrată până la sfârșitul lunii decembrie.

A subliniat că, în încercarea de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară, la 2 septembrie 2021 a transmis pârâtului o notificare, solicitând achitarea contravalorii mărfii livrate, în termen de 5 zile calendaristice de la data primirii notificării. Cu toate acestea, pârâtul, în mod contrar solicitărilor reclamantului, nu și-a executat obligația de plată până în prezent.

A mai indicat că, potrivit datelor din actul de decontare întocmit la 1 septembrie 2021 între SRL „Bambuleac Prim" și SRL „Vion Impex" rezultă că datoria în cuantum de 52 647,41 lei nu a fost achitată până în prezent. În aceste condiții, creditorul are dreptul să solicite plata dobânzilor de întârziere în conformitate cu prevederile art. 874 și 942 din Codul civil.

Astfel, reprezentantul SRL „Bambuleac Prim" administratorul Bambuleac Mihail, a solicitat încasarea din contul SRL „Vion Impex" a sumei totale de 53 541,18 lei, compusă din datoria neachitată pentru marfa livrată, în cuantum de 52 647,42 lei, și dobânda de întârziere legală calculată până la data de 30 noiembrie 2021, în valoare de 893,77 lei. Totodată, reclamantul a solicitat și compensarea integrală a cheltuielilor de judecată.

Prin referința înaintată instanței, reprezentantul SRL „Vion Impex", directorul Burduhos Ion a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Bambuleac Prim" către

SRL „Vion Impex” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielile de judecată, ca fiind neîntemeiată.

A menționat că, colaborarea dintre SRL „Vion Impex” și SRL „Bambuleac Prim” a fost de lungă durată, în cadrul căreia SRL „Vion Impex” a deținut calitatea de furnizor de marfă, iar SRL „Bambuleac Prim” cea de beneficiar. Potrivit înțelegerilor dintre părți, s-a convenit asupra returnării mărfii aflate în posesia reclamantului către pârât, în calitatea sa de furnizor al cantității de marfă în cauză.

Astfel, în cadrul operațiunilor desfășurate, contabilitatea SRL „Bambuleac Prim” a emis facturile fiscale cu seria IV 3308122, IV 3308123, IV 3308124, IV 3308125, IV 3308126 și IV 3308127 din 1 decembrie 2018, cu încălcarea normelor legale în vigoare. Conform prevederilor aplicabile, în cazul returnării mărfii către furnizor, aceasta se efectuează în baza facturilor fiscale cu semnul „minus”, emise tot către de furnizorul mărfii.

A subliniat că, la momentul semnării și ștampilării facturilor fiscale de către reprezentantul său, acesta a fost informat de către contabilitatea pârâtului cu privire la faptul că normele legale prevăd o altă modalitate documentară pentru returul mărfii. În consecință, reprezentantul pârâtului nu a preluat marfa aferentă facturilor fiscale menționate, acestea fiind lăsate reclamantului în vederea anulării lor.

A reținut că, în urma discuțiilor verbale cu reprezentanții SRL „Bambuleac Prim” a fost solicitată dovada anulării facturilor menționate, însă reprezentații SRL „Bambuleac Prim” au susținut că facturile fiscale respective sunt distruse. Întru confirmarea acestui fapt, la 31 ianuarie 2019 părțile au semnat un act de verificare reciprocă, care să confirme balanța dintre cele două companii.

În ședința de judecată reprezentantul SRL „Bambuleac Prim”, avocatul Cebanaș Alexandru a susținut acțiunea în baza temeiurilor de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul SRL „Bambuleac Prim”, Busuioc Eugenia, a pledat pentru admiterea acțiunii. Altfel, cu referire la facturile fiscale cu seria IV 3308127 din 1 decembrie 2018, IV 3308122 din 1 decembrie 2018, IV 3308123 din 1 decembrie 2018, IV 3308124 din 1 decembrie 2018, IV 3308125 din 1 decembrie 2018 și IV 3308126 din 1 decembrie 2018, a indicat că acestea au fost emise, conform procedurii obișnuite, în trei exemplare. Astfel, responsabilitatea pentru ridicarea și transportarea mărfii revenea unei persoane desemnate de către compania pârât, iar facturile respective au fost predate acesteia împreună cu marfa și ulterior transmise către contabilitatea cumpărătorului.

În ceea ce privește declarațiile TVA și prezentarea rapoartelor către organul fiscal, a reținut că declarația TVA trebuie depusă până la sfârșitul lunii următoare, respectiv până la data de 25 ianuarie 2019. Totuși, la momentul depunerii declarației TVA, facturile respective nu au fost returnate de către pârât, ceea ce ar fi permis depunerea declarațiilor cu cota 0. Facturile în cauză au fost returnate abia la începutul lunii martie. În consecință, la închiderea anului fiscal, declarația TVA depusă a inclus aceste facturi.

A subliniat că, în cazul facturilor de vânzare, există obligația de a deține facturile ștampilate de cumpărător, iar doar după aceasta acestea pot fi incluse în declarațiile TVA, conform reglementărilor fiscale aplicabile.

În ședința de judecată, reprezentantul SRL „Vion Impex”, Rusu Ion a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Bambuleac Prim” către SRL „Vion Impex” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielile de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată

Audiind opinia părților la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea înaintată de SRL „Bambuleac Prim" către SRL „Vion Impex" privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielile de judecată, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă "fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate".

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă "instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului".

În conformitate cu art. 130 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă "instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea pricinii".

Potrivit art. 131 alin.(1) Cod de procedură civilă "explicațiile date de părți şi intervenienți asupra circumstanțelor care le sînt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate şi evaluate deopotrivă cu celelalte probe. Explicațiile pot fi date oral sau în scris. Dacă partea audiată are mai mulți coparticipanți procesuali, instanța, în funcție de circumstanțele cauzei, determină necesitatea interogării tuturor coparticipanților sau numai a unora din ei".

În articolul 240 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă se arată că "la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant".

Cu privire la încasarea datoriei, instanța reține următoarele.

În cadrul ședinței de judecată s-a constatat că, între SRL „Bambuleac Prim" și SRL „Vion Impex", s-a stabilit un raport juridic de vânzare - cumpărare, potrivit căruia SRL „Bambuleac Prim", a vândut SRL „Vion Impex", marfă în valoare de 52 647,41 lei, inclusiv TVA.

Conform facturilor fiscale cu seria IV 3308127 din 1 decembrie 2018, IV 3308122 din 1 decembrie 2018, IV 3308123 din 1 decembrie 2018, IV 3308124 din 1 decembrie 2018, IV 3308125 din 1 decembrie 2018 și IV 3308126 din 1 decembrie 2018, marfa a fost recepționată de pârât fără obiecții, fiind livrată integral până la sfârșitul lunii decembrie 2018.

Potrivit materialului probatoriu administrat, se atestă că, din actul de decontare întocmit la 1 septembrie 2021 între părți, reiese că suma datorată de 52 647,41 lei nu a fost achitată.

La data de 2 septembrie 2021, reclamantul a transmis o notificare către pârât, prin care a solicitat achitarea contravalorii mărfii livrate, stabilind un termen de 5 zile calendaristice pentru efectuarea plății.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil ”persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară”.

Conform art. 774 alin. (1) Cod civil ”în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face”.

Conform art. 775 alin. (1) Cod civil ”debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației”.

Conform art. 858 alin. (1) și (2) Cod civil ”temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit”.

Conform art. 861 alin. (1) și (2) Cod civil ”în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricînd executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricînd. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acțiunii în justiție față de debitor se asimilează cererii de executare din partea creditorului”.

Conform art. 1108 alin. (1) și (2) Cod civil ”prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit. Vînzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vînzare-cumpărare nu este prevăzut altfel”.

Circumstanțele stabilite pe parcursul examinării cauzei civile pot fi rezumate după cum urmează, SRL „Bambuleac Prim” a livrat marfă către SRL „Vion Impex” în valoare de 52 647,41 lei, conform facturilor fiscale din 1 decembrie 2018, marfa fiind recepționată fără obiecții. Deși reclamantul a notificat pârâtul la 2 septembrie 2021, solicitând achitarea datoriei în termen de 5 zile, obligația de plată nu a fost îndeplinită. Potrivit actului de decontare din 1 septembrie 2021, suma de 52 647,41 lei rămâne neachitată.

Totodată, instanța de judecată respinge argumentele invocate de către partea pîrîtă SRL „Vion Impex” care susține că marfa a fost returnată și nicidecum vândută de către SRL „Bambuleac Prim”.

Or, conform art. 98 lit. b) din Codul fiscal valoarea impozabilă a livrării impozabile a mărfurilor, serviciilor, după livrarea sau achitarea lor, urmează a fi ajustată, cu condiția prezentării documentelor de confirmare, dacă livrarea impozabilă a fost, în totalitate sau parțial, restituită subiectului impozabil care a efectuat livrarea.

Astfel, documentarea ajustării bazei impozabile pe faptul returului de marfă în conformitate cu art. 117^1 alin. (12) din Codul fiscal, se va efectua prin emiterea facturii fiscale de către furnizor cu semnul „–” (minus), iar de către cumpărător, în temeiul prevederilor pct.15 subpct.5) Instrucțiunii privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală”, aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 28 august

2017, prin emiterea facturii fiscale.

Totodată, factura fiscală emisă de cumpărător pe faptul returului nu generează obligații de aplicare a TVA, fiind necesară înscrierea în rândul 7 „Redirijări” a mențiunii „Non livrare”.

În prezenta cauză, SRL „Vion Impex” nu a prezentat facturi fiscale corect întocmite sau alte documente care să demonstreze efectuarea unui retur de către SRL „Bambuleac Prim” în conformitate cu cerințele legale. Emiterea unei facturi fiscale cu erori sau fără respectarea procedurilor prevăzute de lege nu poate fi considerată suficientă pentru a proba un retur valid.

Mai mult, odată cu recepționarea mărfii de către SRL „Vion Impex” și aplicarea semnăturii și ștampilei societății pe facturile fiscale, fără a formula obiecții la acel moment, argumentele invocate ulterior de către pârât nu pot fi acceptate ca fiind întemeiate.

Cu privire la încasarea dobânzii de întârziere instanța reține următoarele.

Conform art. 942 alin. (1)-(5) Cod civil ”în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract. Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plății este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere. În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere. Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadență cu justificare, debitorul datorează doar dobînda de întîrziere la rata prevăzută la art. 874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobîndă de întîrziere. Orice clauza contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută”.

În speță, SRL „Bambuleac Prim” a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 893,77 lei pentru perioada de până la 30 noiembrie 2021. În context, dobânda este determinată în baza prevederilor legale, care stabilesc dreptul părții de a solicita dobândă pentru întârzierea în executarea obligației pecuniare, începând din ziua imediat următoare scadenței obligației până la data achitării efective. Mai mult, rata dobânzii de întârziere, conform art. 942 alin. (2) Cod Civil, este compusă din rata de bază a dobânzii stabilită prin lege, majorată cu 9 puncte procentuale pentru raporturile juridice între profesioniști.

La caz, reclamantul nu a prezentat un calcul clar și detaliat al dobânzii pretinse, ceea ce împiedică instanța să stabilească cu certitudine temeinicia și corectitudinea sumei solicitate. O asemenea omisiune generează incertitudini în privința cuantumului dobânzii de întârziere solicitate a fi încasată din contul pârâtului SRL „Vion Impex”.

Astfel, instanța de judecată conchide că, în absența unui calcul detaliat și a unei justificări clare a cuantumului dobânzii de întârziere, cererea reclamantului sub acest aspect este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată instanța reține următoarele.

Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă ”cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei”.

Conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă ”din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică”.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă ”instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții”.

Potrivit art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că ”instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile”, iar alin. (1^1) a aceluiași articol prevede că ”cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.

La caz, reprezentantul SRL „Bambuleac Prim”, administratorul Bambuleac Mihail a depus cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată, sub forma de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, precum și cheltuielile de asistență juridică.

Astfel, ținând cont de faptul că acțiunea depusă de către reprezentantul SRL „Bambuleac Prim”, administratorul Bambuleac Mihail a fost admisă parțial, instanța de judecată va dispune compensarea cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, în sumă de 1 549,42 (una mie cinci sute patruzeci și nouă, 42) lei.

Totodată, instanța de judecată constată că SRL „Bambuleac Prim” a beneficiat de reprezentare juridică prin intermediul unui avocat. Având în vedere caracterul rezonabil și necesar al cheltuielilor de asistență juridică, instanța va admite cererea privind compensarea acestora, încasând suma de 2 000 (două mii) lei.

În conformitate cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă SRL „Bambuleac Prim” către SRL „Vion Impex” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielile de judecată.

Se încasează de la SRL „Vion Impex” în beneficiul SRL „Bambuleac Prim” datoria în mărime de 52 647,41 (cincizeci și două mii șase sute patruzeci și șapte, 41) lei, taxa de stat în mărime de 1 549,42 (una mie cinci sute patruzeci și nouă, 42) lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 2 000 (două mii) lei.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de în apel în Curtea de Apel în Chișinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul centru).

Președintele ședinței
judecătorul Octavian Dvornic